

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre	-----	160 L.
Fél évre	-----	90 L.
Égész szám ára	-----	4 L.
Bármilyen külföldre az évi előfizetés		250 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplárunkat és külön falinaplárunkat is.

A sváb nép.

A hajdani Magyarország területén lakó németiséget a köztudat két nagy csoportra osztotta; megkülönböztettünk *szászokat* és *svábokat*, Ezek az elnevezések könnyen bizonyos tévedést kelthetnek, mivel hajlandók lennénk azt gondolni, hogy az így elnevezett németek a nagy német népek e két törzseiből erednek. Pedig ez elnevezések a közelebbi leperedethez alig van valami köze.

A szászok mindnyájan igen régi telepesek, jórészt az Árpád-királyok korában jöttek Magyarországra, legnagyobb zömük a XIII. században.

Állandó érintkezést tartottak fenn minden időben Németországgal, ennek következtében a reformáció első megmozdulására elfogadták annak német alakját: a szászok mindnyájan *lutheránusok*. Nevezetesebb telepük: *Szeben* és *Marosvásárhely* környéke, a *Küküllő* vidék és *Beszterce*.

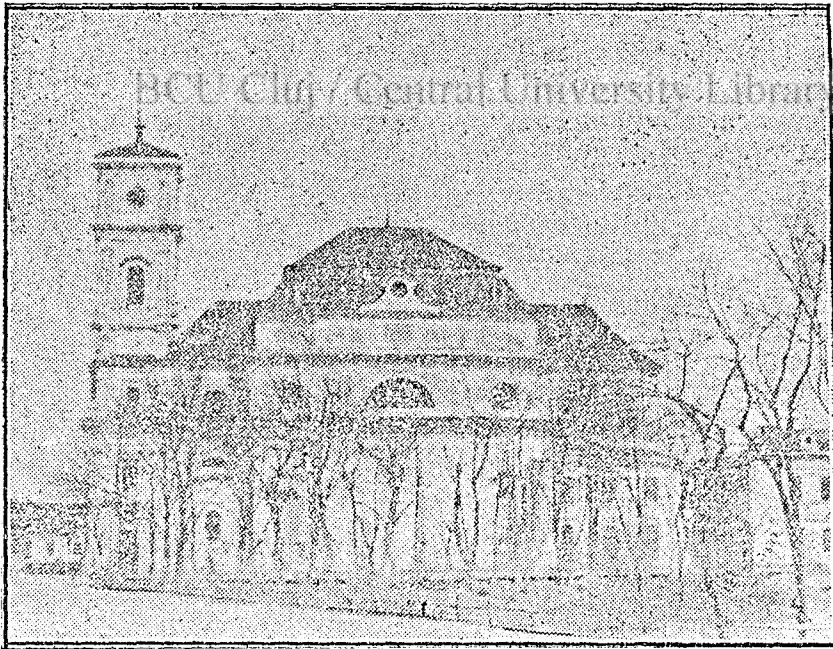
A szászokkal szemben a hajdani Magyarországon „sváb” minden német telepes, aki

1700. és 1800. között jött Magyarországra és katolikus volt. A nagy-német népnek van egy törzse, melyet sváb népnek hívnak. Ezek a mai Württemberg német államban laknak, tehát

Magyarországtól Romániához csatolt területeken sok sváb él. A legnagyobb tömegük a Bánságban, kisebb csoportjuk Szatmár megyében található.

Szatmár megye német teleppei tisztas multra tekinthetnek vissza. Már Szent István első magyar király neje, *Gizella* királyné, aki bajor eredetű volt, telepített németeket Szatmár-Németi területén; *II. Géza* pedig 1142-ben német bányászokat hívott Nagybányára. Ezeket a telepeseket szászoknak nevezték; manap még nyomait sem találjuk, kis tömegben éltek és teljesen elmagyarosodtak.

Ennél sokkal jelentősebb volt az a telepítés, melyet Nagykaroly környékén a *Károlyi grófok* a szatmári béke megkötése után (1711.) kezdtek birtokaikon. A század folyamán 25 községbe hívtak német telepeseket. Ezek utódai különösen Erdőd vidékén még ma is nagyobb számban élnek. A Károlyi gróftól telepített katolikus németeket szatmári sváboknak hívjuk.

Nagykároly katolikus főtemploma.

délnémetek. A mi „sváb” telepeseink azonban csak igen kis részben valók erről a területről; sokan jöttek Ausztriából, Csehország német szigeteiről, még a Majna mentéről. Azt látjuk tehát, hogy az elnevezés itt sem talál, mert magyar fogalom szerint sváb az a *katolikus* német, aki a török hódoltság megszűnte, tehát 1700 után telepedett le az országban. A

Ennél sokkal jelentékenyebbek a Bánát német telepei. Keletkezésüknek igen érdekes története van. A török hatalom hanyatlása idején, 1686-tól kezdve a Habsburg uralkodók nagy területeket hódítottak vissza a törököktől. Az Alföld egyes pontjain a másfél százados török uralom viszontagságai dacára is maradtak magyar vidékek, melyek a hódoltság megszűntével új erőre kaptak. Maradtak azonban nagy terjedelmű pusztaságok is. Ilyenek voltak Békés megyében, de különösen a Duna—Tisza—Maros szögén, az úgynevezett *Bánátban*, melyet 1718-ban sikerült visszahódítani. Ezen a területen, mely hajdanában virágzó, népes országrész volt, óriási mocsarak terültek el, mert a török a vízműveket szándékosan elhanyagolta. E mocsaras terület népessége oly gyér volt, hogy valósággal lakatlannak mondhatnók mai fogalmaink szerint. A *Habsburgok*, akik családilag sokféle népességtől országot örököltek, évszázadokon keresztül arra törekedtek, hogy vegyes lakosságú országaikat egy nemzetiségre és egy vallásra alakítsák át. Természetes, hogy ez az egy nép a *német*, az egy vallás pedig a *katholikus* volt. Az újonnan visszahódított területeket tehát nem adták vissza hajdani jogos magyar tulajdonosoknak, hanem ide német telepeseket hívtak. Közben természetesen gondosan ügyeltek arra, hogy ezek a telepések katolikusok legyenek. Hivatalokat szerveztek, melyek Ausztriában és Németországban felvették a jelentkezőket. Ésmegindult a nagy kivándorlás, melyet a mai amerikai kivándorlással hasonlíthatnánk össze, azalattal a különbséggel, hogy ez a letelepítés az állam hathatós támogatásával történt. Katonai mérnökök jelölték ki a községek helyét; az anyagilag szü-

kölködőket pénzzel, eszközökkel és házi állatokkal segélyezték. Nyolc esztendő leforgása alatt 15,000 német telepes érkezett a Bánátba.

A telepéseknek az első időben minden állami támogatás dacára kimondhatóan nehézségekkel kellett megküzdeniök. A mocsaras talaj egészségtelen kigőzölgéseitől súlyos betegségekben pusztultak a svábok. Ellenséges betörés nem egyszer tette tönkre fáradtságos munkájukat. Az utódok már edzettebbek voltak, a körülmények is változtak: az állam lecsapolta a mocsarakat, miáltal kitűnő termőföldet nyert, a káros betegségeknek pedig véget vetett. A telepések gyermekei az államtól ép annyi földet kaptak, mint szüleik. Így tehát a természetes szaporulat is előmozdította a svábok elterjedését. Kétségtelen, hogy a svábok szorgos munkája alakította át a lakatlan mocsarat értékes termőfölddé, a sivar pusztaságot szemvidító paradicsommá.

A svábok alig néhány évtizeddel letelepülésük után annyira *közeledtek* érületben a magyarsághoz, mint a hajdani Magyarországnak talán egyetlen más népe sem. Ennek okát valóban nem könnyű meghatározni. Kétségtelen, hogy a katolikus svábok és a határos vidékeken szintén katolikus magyarok között sok *házasság* jött létre. De még ennél is hatásosabb lehetett az a tény, hogy a magyarságnak az Alföld sik vidékén és a Dunántul szelid dombjai között szívós és erőteljes *fajfenntartó* és terjeszkedő ereje van, míg a magas hegyvidékeken — történelmileg bizonyíthatólag — magyarság könnyen tért veszít. A magyar sik földhöz szokott faj, az Alföldön otthon van és életerős. Hangsúlyoznunk kell, hogy a sváb nép közeledése jóval 1867 előtt megkezdődött, tehát oly

időben, amikor politikai kényszerítésről, úgynevezett „magyarosításról” szó sem lehetett. A sváb nép legkitűnőbb költője, *Lenau*, 1848 előtt hangulatos, magyar dicsérő költeményeket írt, önmagát pedig mindenkor büszkén *magyar honpolgárnak* vallotta. Ez pedig oly időben történt, amikor nem volt előnyös dolog, ha valaki magyarságával dicsekedett. A szatmári svábok, akik kisebb tömegben éltek, jórészt elmagyarosodtak, a Bánátban pedig annyira otthonos lett a magyar nyelv, hogy a németet még családi körben is nagy részben kiszorította. A tervszerű magyarosításnak e folyamathoz vajmi kevés köze van. Kétségtelenül sietette a magyarosodást, de bő tapasztalataink vannak arról, hogy a magyarosítás, ha annak nevezhetjük azt az enyhe politikai irányt, mely 1867-től indult meg, szinte semmi eredménnyel nem járt azokon a területeken, ahol érzelmi közösség nem állott fenn. Ez az érzelmi közösség pedig az új államalakulatban sem szűnt meg. Sok régi kapcsolat, még több közös érdek gyakran összehozza a két nép vezető embereit. A napokban tárgyaltak például együttes fellépésükről a temesvári piarista gimnázium ügyében. Szatmár sváb népe pedig, mely már jórészt magyarnak vallja magát, magyar vezető körök fokozott figyelmű gondozásának örvend.

Az érzelmi közösség legerősebb alapja pedig a kölcsönös megbecsülés. A sváb nép korán megismerte a magyarok kedelmés történetét, szemtanú volt az egyenlősítés nagy munkájának és fegyvertársa az emberies felszabadítás súlyos küzdelmében. A magyar nép pedig felismerte a svábok kitaró szellemét, találékony, előrelépő szellemét és önzetlen becsületességét. Ez elég volt arra, hogy

a két nép egymásra találjon és elég lesz arra, hogy utjaik soha el ne váljanak.

Dr. Rajka László.

„És ne vigy minket a kísértésbe”

... Az augusztusi napok lágy kékségébe mindenünnen belehangzik a cséplőgépek egyhangu mormolása.

Omlik a kenyérrarany zuhatag módjára a duzzadó zsákokba, ... telik a hombár.

Az Ur gondot visel a verejtékező munkásra a szükségben és veszedelmek közt, hogy kik benne reményeltek, Tőle segítséget vesznek.

Mormol a gép, ... s szavára hangtalanul, alázatosan válik el aranyától a kalász. Az Ur beszéde és ténykedése az, mely által felemeli a kicsinyhitű lejtőt, mert sokkal inkább van rá gondja, — mint ígérete is mondja:

„Kinek az Ur reménysége, annak nálkán van szüksége!”

A verejtékben és imádságban fogamzott apró aranysemek odaadón, alázatosan pihennek meg a gazda vérges tenyerén, — ez a munka jutalma, a már biztosított jövő isteni pecsétje.

Az élet aranya, roppant drága a mulandó poreMBER kezében, kell, hogy alázatos fohászra indítsa az ajkakat: „És ne vigy minket a kísértésbe”, — „mert gyarlók vagyunk, könnyen tántorodik lábunk.”

Az acélos kis buzszem, az élet e csökök aranya az ember angyala, — de ördöge is lehet! Ha megtegedkezel az Urról, ki mindennek szerzője, ha szemed csak a földre tapad, — akkor a kis buzszem — ördögöd, végzetes átkod, melyből kevélység fakad. Ez pedig a buzszem anyja, mely sorra szüli politikai kölykeket: a háládatlanságot, a gyűlöletet, kapzsiságot, mértékletlenséget, tisztátalanságot, tékozlást...

Ha örvendetesen megtelne hombár az Urnak áldásával, légy jó munkásnak háládatos megismerője. A cséplőgépek mormolásánál, az omló zuhatag omlásánál ember légy ember!

... munkád gazdag sikerét

vedd ajkadra gyakorta Üdvözítő imájának tanító, kérő sorát: „És ne vigy minket a kísértésbe”! ... „Sok gazdag bizik az ő kincsében”, de te ne bizzál csak az Istenben, — „mert a ki ő benne bizik, soha még nem csalatkozik”! ...

Haraszty Károly.

POLITIKAI HIREK.

A kormány huzza halasztja a paktum teljesítését. A választások előtt a Magyar Párt egyezményt kötött az Averescu kormánnyal, amely azon épült fel, hogy a magyarság sérelmei orvoslást fognak nyerni. Azóta tekintélyes idő múlt el, ám éppen a legfontosabb kérdések rendezésében alig történt valami kedvező megoldás. A Magyar Párt vezetősége mindent elkövet, hogy a kormányt a vállalt kötelezettség teljesítésére bírja, sajnos, csak a huzás halasztás taktikájával találkozunk. Amit a miniszter megígér, arról nem akarnak tudni a végrehajtó közegek, ami kedvezőtlen intézkedést ezek tesznek, arról csak immel-ámmal vesznek tudomást a miniszterek. Bizony keserű próbákat állnak ki politikai vezéreink is, mi pedig újabb csalódások és szenvedések előszelét érezzük.

A Magyar Párt közgyűlése. Az évi közgyűlésre nagy előkészületeket tesz a Magyar Párt vezetősége. A helyet illetőleg ma már bizonyosat írhatunk. Az idei közgyűlés Gyergyószentmiklóson fog lezajlani, amelynek magyar vezető emberei teljes buzgósággal készülnek a nagy számú résztvevő fogadására.

Kalotaszeg a Magyar Párt egysége mellett. Az erdélyi magyar politikai élet egységének némiképpen mindig zavarója volt egy csoport, amely akcióiban Kalotaszeg magyar népére támaszkodott. A szóban forgó csoport tagjai a választások alkalmával nem bontották meg a Magyar Párt külső egységét, de a választások lezajlása után kiléptek a Magyar Pártból és új párt létrehozására törekuszenek. Kérdés, hogy saját otthonukban, Kalotaszegen, követi-e őket a nép? Ez a kérdés rövidesen el fog dőlni.

Kalotaszeg központjában, Bánffy-hunyadon ugyanis aug. hó 29-én nagy politikai gyűlés fog lezajlani, amelynek tárgya: állást foglalni a politikai irányzat kérdésében. A gyűlés meghívójának élén dr. Szentiványi

József földbirtokos, az unitárius egyház főgondnoka áll, de rajta látjuk Kalotaszeg szellemi vezetői mellett nagyon sok kisbirtokos nevét is.

A nagyfontosságú gyűlés meghívója a következőképpen hangzik:

Kalotaszeg Magyar Népehez!
Alólírottak, mint az országos magyar párt kalotaszegi tagozatának választó polgárai és nagyrészből a községi tagozatok végrehajtó bizottságának megválasztott tagjai elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy politikai megnyilatkozásra és a „Kalotaszegi Tagozat” végleges megszervezésére hívjuk fel Kalotaszeg egész magyarságát. Az országos választások megtörténtek ugyan, de az élet megállást nem ismer. Kisebbségi életünk sorsdöntő fontosságú nagy kérdések parlamenti elintézése előtt állunk, amelyeknek sikeres megoldása érdekében egységesen, félrehuródások nélkül kell támogatnunk vezetőinket. Az összetartás erőnek forrása, a széthuzás a pusztulás és halál útja. Nemcsak az erdélyi és határmenti vármegyék magyarsága de még a régi Regátban letelepedett magyar véreink is kiépített politikai szervezetbe tömörülve állanak az országos magyar párt keretei között és küzdenek alkotmányos eszközökkel, testvéri kézfogással kisebbségi jogaink elismertetéséért, csupán nálunk, Kolozsmegyében nincs még ma sem kellőképpen kiépítve az egységes tagozati élet és szervezet. Ennek eszközzése céljából kérünk benneteket, hogy aug. hó 29-én, vasárnap délután fél 3 óra körül Bánffy-hunyadon tartandó politikai gyűlésen megjelenni sziveskedjétek.

Gyűlésünkön az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa is képviselve lesz, továbbá az utóbb megválasztott magyar képviselőink és szenátoraink közül is többek ígéretét bírjuk, hogy körünkben megjelennek és felszólalásaikban az általános s ezzel kapcsolatosan kisebbségi politikai helyzetünket is ismertetni fogják.

Magyar Véreink! Akik előtt drága a magyar egység és összetartás, akik helyzetünk javulását velünk együtt az Országos Magyar Párt erősbitéséről, öntudatos, hűséges támogatásától remélik, *Várunk benneteket! Számítunk megjelenésetekre!* Addig is köszöntünk mindnyájatokat, Kalotaszegi magyarok, testvéri köszöntéssel!

KÜLFÖLD

Amerika Balkánja. Beszámoltunk arról a zürzavarról, amely *Mexico* amerikai állam belső békéjét dúlja. A zavarok nem csendesedtek, sőt mindjobban elmérgesednek. Az utcai harcok napirenden vannak, sőt már a parlament épületében is véres események játszódnak le. A napokban három képviselőt lőttek le a vita hevében. A katolikus egyház vezetői ellenállásra tüzeik híveiket a vallástalan kormányzat ellen és a hívők életüket is készek feláldozni hitük védelméért. Ugyancsak az amerikai földrészen, a Középamerikában fekvő Nicaraguában heves forradalom tört ki. Itt a munkásnép fogott fegyvert a zsarnok tiltványeinek ellen. Itt is nagy véráldozatokat követeltek a harcok. Az Egyesült Államoktól délre eső területet tehát méltán nevezik amerikai Balkánnak, mert itt is állandó a forrongás, bizonytalanság akárcsak az európai Balkánon.

Magyarországi hírek. A csepeli tölténygyár robbanásairól elterjedt hírek túlzott színben tüntették föl a szenvedett károkat. Inkább a környező épületek szenvedtek kisebb-nagyobb rongálásokat, mint maga a gyárüzem. A budapesti rendőrség annyit megállapított, hogy a robbanást bűnös kezek okozták. Egyes jelek arra mutatnak, hogy a csehek béreltek föl onnan munkásokat a merénylet végrehajtására. A frankpör tudvalevően fellebezések következtében az ítélőtábla elé került. A tárgyalások idáig nem vetettek fölszínre újabb adatokat. Az azonban bebizonyosodott, hogy a kormányt alaptalanul igyekeztek belekeverní a dologba.

Nehezen megy az osztozkodás. Spanyolország és Franciaország most osztozkodnak az elcsendesedett Marokkó területén. Az osztozás nem megy simán. Spanyolország Tanger városát is magának követeli, ezt azonban a franciák nem akarják kiengedni hatalmukból. A spanyolok diktátora, Primo da Rivera, lázadásra izgatja Tanger város lakóit a fran-

ciák ellen. A lakosság szívesebben látná a spanyol uralmat s ezért nagy zavargások folynak a városban és annak környékén. A kikötőben angol, francia és spanyol hajók horgonyoznak. Tanger városa nagy bonyodalmak kiinduló pontja lehet.

A nemzetek békéjéért. Ismertettük azt a mozgalmat, amely azt célozza, hogy Európa nemzetei egy államközösségbe csoportosuljanak: az *Európai Egyesült Államokba*. Ennek az új alakulásnak a kábelében nem volnának vámhatárok, a nemzetek viszályait döntőbíróóság intézné el. A kisebbségben levő nemzetek is megkapnák a maguk jogait. Az Európai Egyesült Államok eszméje nagy hódításokat tesz a nemesen gondolkozó emberek körében. Legutóbb Romániában is megalakult az az egyesület, amely az eszmét terjeszteni kívánja. A nagyjelentőségű mozgalom hívei október folyamán tanácskozásra fognak összegyűlni Bécsben.

Németország előtérbe nyomulása. Németországot megint nagyhatalomnak tekintik volt ellenfelei. Némelyek félnek tőle és ártani igyekeznek neki, mások barátságát keresik. Anglia például mindent elkövet, hogy Németországot bejuttassa a Népszövetségbe s ezzel leköttesse magát iránt. Belgium pedig, amely egyike volt Németország legelkeseredettebb ellenségeinek, most szintén Németország barátságára pályázik. Ennek elérésére áldozatokat is kész hozni. Jelenleg tárgyalások folynak Németország és Belgium között, amelyek akörül forognak, hogy Belgium két jelentős tartományt miként adjon vissza Németországnak. A két ország megegyezése könnyen menne, de Franciaország kézzel-lábbal tiltakozik az ellen, hogy a békeszerződéseken változtassanak. Belgiumot is fölszólitotta, hogy szakítsa meg a tárgyalásokat Németországgal. A francia lapok különben azzal is meggyanúsítják Németországot, hogy hátmögött közreműködik a frank értékének a rontásában.

MAGYAR GONDOK.

Egy bölcs ember azt állapította meg, hogy az emberi boldogsághoz három dolog szükséges: *bor, buza, békesség*. Ebből a szempontból vizsgálva a mi mai szomorú erdélyi magyar sorsunkat, elmondhatjuk, hogy ha volt is a két elsőből kevés részünk, az utolsóból már régen semmi sincsen!

Azonban — hála az isteni gondviselésnek — a kórszellem kezd átalakulni és annak hatása érezhető a mi életünkben is. Nemesebben érző lelkek kezdik belátni, hogy ártatlan lelkeket gyötörni a legnagyobb bűn és azt, hogy másokat kínozza önmagukat kisebbítik és alázzák meg.

A mi kormányunk ennek az újabb kórszellemnek hatása alatt megértőbben szólt hozzánk és ime csodálatos mindenütt kezdett megnövekedni a békesség falvakban és városokban.

Azért most is gyakran olvassuk a lapokban egyeseknek kirohanásait a magyarság ellen. Fájó lélekkel sóhajunk, mikor jön el Isten országa, hogy a jónak ne legyenek megromtói. Kérdezzük mi falusiak: nem Isten és ember elleni véték ismét hangorlatni a gyűlölet szavát?

Ehez a nagy gondolathoz járul egy másik igen élethe vágó gond, az, i., hogy a jó Isten nem csak megkönyörült, de a földre hullott verejtéket megáldotta arany kalással oly bőségesen, hogy előre láthatólag közepeknél jóval felüli termés mutatkozik. Ez az örvendetes jelenség bármily csodálatos, aggodalmat szül a föld népének lelkében. Vajjon el tudja-e helyezni verejtékének gyümölcsét, vajjon ez a bő istenáldás megmenti-e annyi tehertől, mely vállára nehezedik? *Hiszen ha a kormány nem intézkedik a kivétel tekintetében jó előre s ha a mai árak maradnak úgy a csőd szélére jut a föld népe,* hiszen oly visszás helyzetben vagyunk, mely feltétlenül nagy megváltoztatást fog okozni.

Gondoljuk csak el, földmivelő ország vagyunk, gabonának, állatnak nincs ára, tehát amit mi termelünk

ZEUS

Cim: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.)

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindenféle bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésárnyék

azt semmiért kell eladnunk, de viszont amit meg kell vásárolnunk, ruhá-
neműnek, iparcikknek és fűszernek
óriási ára van. Hol van az a nagy
elv, melynek feltételül érvényesülni
kellene az államháztartásban: „a leg-
nagyobb szám a legnagyobb boldogság?” Ezt az elvet hibába keres-
sük, ma mindenki panaszkodik, min-
denki a jövővel foglalkozik, a meg-
élhetés aggodalma foglalja le a szív-
veket és lelkeket, hol késik a kor-
mány az ő megnyugtató biztatásával?
(Harangláb). *Buzogány Kálmán.*

H I R E K

Ugron István külföldi utja. A
mult évben nagyszabású konferen-
ciát tartottak a világ reformátusai a
gyakorlati kereszténység kérdéseinek
megbeszélésére. A gyűlés bizottsá-
got küldött ki a további teendők
előkészítésére. Ennek a bizottságnak
tagja volt Nagy Károly püspök is.
Mivel Nagy Károly püspök időköz-
elhalt, a végrehajtó bizottság Ugron
István egyházkerületi főgondnort kérte
fő, hogy a tanácskozásban részt
vegyen. Ugron a napokban Svájc
fővárosába, Bernbe utazott.

**A magyar belügyminisztert
megoperálták.** Rakovszky Iván ma-
gyar belügyminiszter pár héttel ez-
előtt Erdélybe jött rokonai látogatá-
sára. Alig érkezett meg Marosvásár-
helyre, súlyos vakbelsőgyulladásban
megbetegedett. Megoperálás végett
Kolozsvárra szállították. A miniszter
szerencsésen átesett az operáción,
állapota gyorsan javul.

**Szent István ünnepe Budapes-
ten.** A magyar főváros az idén pá-
rallan fénytel ünnepelte meg az
első magyar király ünnepét. Külföld-
ről és vidékről több mint kétszáz ezer
ember rándult föl erre a napra a
fővárosba. Harminc falusi küldöttség
győnyörű népviseletben jelent meg.

Bukovinai véreink vesztesége.
Pótolhatatlan nagy veszteség érte
folyó 3-án a bukovinai magyarságot
Ferencz Ambrus andrásfalvi igazgató
tanító hirtelen elhalálózásával. Életé-
nek legszebb, alig 46 éves korában
ragadta ki a küzdők sorából Ferencz
Ambrus igazgatót a kérelhetetlen
halál. A magyarságra nézve annál
nagyobb a veszteség, mivel az itteni
iskolák már közvetlen a háboru
előtt érezték a magyar tanítók hiá-
nyát, melyet a háboru tetemesen
növelt. Hogy milyen szeretetnek
örvöndelt és tehetségét mennyire ér-
tekelik, mi sem bizonyítja jobban,

mint az, hogy a temetésén a buko-
vinai magyar tanítószázadon kívül a
rádáuifitanfelügyelőség teljes számban,
a prefectura részéről nagyobb küldött-
ség, a város polgármestere, a posta-
igazgatóság küldöttsége vett részt.
A gyászszertartást a bukovinai ma-
gyar papság végezte. A temetőben
7 gyászbeszéd hangzott el. Malec
János helyi plebános rövid életrajzát
adva a megboldogulnak, a ismerő
és megható szavakban méltatta min-
denek előtt vallásosságát és pontos-
ságát, alapul véve a szentírás „keve-
set voltál, de nagyot tettél” igéjét.
A tanfelügyelőség nevében Teleaga
revizor mondott román nyelven meg-
ható szép beszédet. A rádáuif tanító
egyesület és kerületi egyesület ne-
vében Percak szatulmarei igazgató
tanító mondott győnyörű, megható
bucsztatót. Német nyelven bucusz-
tatót Serfass bádeuif igazgató mon-
dott a német tanítószázad nevében. A
magyar tanítószázad nevében pedig
László Ambrus hadikfalvi tanító vett
végbucsut. Molnár Géza istensegísi
igazgató a bukovinai, magyarság
nevében beszélt meghatóan. És vég-
ül Fehér János helyi ev. ref. lel-
kész tartott szépen felépített beszé-
det és vett végbucsut az andrásfalvi
község és szülők nevében. A rész-
vét oly nagy volt, hogy a templom,
mely egyike a legnagyobb bukovi-
nai templomoknak, zsúfolásig meg-
telt gyászoló közönséggel. Az el-
hunytat feleségén, 3 kiskorú fián és
öreg édes anyján kívül 3 magyar
község gyászolja.

A Hóstát ünnepe. A hosszas
háborus évek alatt a kolozsvári
kétornyú református templomot is
nagyon megviselte az idő. A hóstáti
magyar nép lelki pásztorának, Vásár-
helyi János esperes, egyházkerületi
főjegyzőnek vezetése alatt nagy ál-
dozatkészséggel renováltatta a temp-
lomot. A költségek a 600 ezer lejt
is meghaladták és ezt a hatalmas
összeget a hívek ajánlották fel temp-
lomuk rendbehozására. Ma teljes
szépségében áll a templom, a háladó
ünnepek augusztus 22-én nagy fény-
nyel folytak le.

Ujra emelik a vasuti díjakat.
A vasutak vezérigazgatósága terve-
zetet dolgozott ki, amelynek értel-
mében a vasutak személy- és áru-
szállításának díjai szeptember 15-től
fogva ötvenszázalékkal fölemelik.

**A határmenti lakosság helyze-
tének megnehezülése.** Az ország-
határ mentén tudvalevően sok olyan
ember lakik, akiknek birtokai két or-
szágra esnek. Ezeknek mindennap át
kell lépniök a határt, hogy földjeiket
megművelhessék. Idáig ez könnyen
ment, mert az érdekeltek állandó ha-
tárátlépési igazolványokat kaptak. Hír
szerint a belügyminiszterium ezeket
az igazolványokat beszedeti és arra
kényszeríti a határmenti lakosokat,
hogy rendes utlevelet váltsanak és
azt minden átlépésnél fölmutassák. Ez
az intézkedés nemcsak sok vesződ-
séget ró az érdekeltekre, hanem érze-
keny költségeket is. A rendeletet az-
zal indokolják, hogy a bevonásra
ítélt igazolványokkal sok visszaélés
történt.

**Tanulókat keres a Brassói Szé-
kely Társaság** a mészáros és hen-
tes, szabó, kocsifényező, (szatler) cég-
festő és mázoló, kötélverő, cipész,
csizmadia és kovács iparra. Vagyon-
talan hadiárvékat segítyezünk. Jelent-
kezéseket elfogad József Domokos,
Kut-utca 11 sz. Brassó.

Felhívás a szülőkhez. A székely-
udvarhelyi ref. kollégium, mint közép-
iskola 1670 óta, világító oszlopa a
Székelyföldnek, amelyben a tuda-
mány, az erős faji és valláserkölcsi
nevelés fákljai kezdettől fogva fen-
nen lobognak. Ezt az iskolát, amely-
nek nemrégiben még 500—600 ta-
nulója volt, az új idők szelleme
megfosztotta tanulóit nagy részétől.

Református székely szülők, ma-
gyar tetvéreim! Ha valamikor kincs
volt a nevelés, a tudomány, úgy
különösen kincs a mostani időkben.
Nincs az a sok holdat számláló bir-
tok, mely nagyobb örökség volna,
mintha gyermekeiteket szellemi kin-
csekkel ruházzátok fel és így bo-
csátjátok ki az élethe. Szeretettel ké-
rünk, hívunk titeket, küldjétek gyer-
mekeiteket kollégiumunkba. Ha nincs
elég anyagi erőtlök hozzá, mi segít-
ségetekre leszünk, díjelengedések-
kel, jutalmakkal, ösztöndíjakkal hal-
mozunk el minden jó igyekezettől
érdemes tanuló. Az elmúlt 1925—26.
isk. évben 150 tanuló számláló
kollégiumunkban közvetett vagy
közvetlen segély címén 227.000 L.
összeggel támogattuk a tanulóinkat.
Emellett internátusunk és konviktu-
sunk a lehető legjobb és legolcsóbb
volt és így lesz ez a jövő iskolái

évben is. A tan- és iskolafenntartói díjakat egyházi főhatóságunka jövőre is egyformán fogja megszabni valamennyi gimnáziumára nézve. Konviktsi díjnak évi 6500 L., internátusinak 1500 L. van előirányozva a jövő iskolai évre, de előbbi díjból mintegy 21%, utóbbiból 16% elengedést helyezünk kilátásba szegény, jó igyekezetű tanulók segélyezésére. Lesz 5 teljesen ingyenes, 15 féldíjas és 40 háromnegyed díjas konviktsi hely s ugyanilyen arányban lesz az internátusi díjak elengedése is. Ezeknek a kedvezményeknek az elnyeréséért, továbbá az internátus-konviktsusba való felvételért f. évi augusztus hó végéig kell folyamodni a kollégium igazgatóságához. Régi tanulóknál egyszerű kérés, vagy a kéréshez csatolt szegénységi bizonyítvány benyújtása elegendő, új tanulók azonban csatolják kérésükhöz keresztleveletket, iskolai bizonyítványukat, újraoltási és szegénységi bizonyítványukat is; az V. o.-ba fellépőknél iskolai bizonyítvány helyett felvételi vizsg. biz. szükséges. Az új iskolai év megnyitására és a vizsgálatokra vonatkozó tudnivalókat később fogjuk a szülőkkel és tanulókkal tudatni, de addig is bármilyen kérdésben szíves felvilágosítással szolgál a hozzá fordulókhöz az igazgatóság.

Bizva a református társadalom, a magyar szülők, gyermekeik sorsát lelkükön viselő, megértő jóindulatában, jelen felhívásom sikerében vagyok atyafiságos üdvözlettel: *Csefő Sándor* koll. igazgató.

ÚJ KÖNYVEK.

Oh, kedves Kolozsvár... Ez a címe annak a finoman kiállított, hangulatosan megírt szép kötetnek melyet a Magyar Nép egyik régi munkatársa *Nagy Péter* (Grandpierre Emil) írt és a *Minerva* rt. adott ki. „Ezek az írások a soha sem várt, hirtelen, szaggató fájdalmu változás első idejében születtek... Nem volt egyéb céljuk, mint a még régebbi múlt felidézésével biztatást adni a csüggedt, elesett jelennek, a jövődöre... Ez az idő már a múlté...“ Nagy Péter tehát a régi és közelmúlt Kolozsvárját rajzolja elénk hangulatképeiben. Sorra veszi a kolozsvári táj és helyelnevezéseket, a város régi kőfalait, faragott kőemlékeit, belvárosát és külvárosait, utcáit, templomait, régi híres iskoláit, néhány jelentős épületét, megjoratja velünk a

kerteket, a hidakat, kivisz a határba és visszahoz oda, hova minden élet utolsó utja visz: a temetőbe. Olyan író lelke szól ebből a könyvből, aki élete javával nőtt Kolozsvárhoz, annak minden zugát ismeri, rajong az emlékelért s a lelkében élő meleget akarja éreztetni és átadni olvasóinak, hogy a múltat és emlékeit azok is az ő szemével lássák és az ő lelkével érezzék. Kétségtelen, hogy aki ezt a könyvet elolvassa, az becsülni és szeretni tanulhatja belőle a múlt lelkét s elolvasása után megérti sok szép és nagy emlék kőbe épített hallgatásait is. Az a szeretet, mely az íróból Kolozsvár régi magyar múltja emlékeiről szól, a legjobb ajánlólevél e könyv olvasására. Ezért ajánljuk mi is olvasóinknak. De ajánljuk gyönyörű művészi képeiről is.

A könyvet *Tóth István* festőművész illusztrálta. Kolozsvárhoz és emlékeihez méltó művészettel és finomsággal. Ezek a képek annyi kedves, bájos, jellegzetes és művészi részletet adnak a városból, annyi hangulatot és szépséget részleteiből és környezetéből, amennyit egyszerre még soha könyv erről a városról nem adott. A közel hetven kép gyönyörű beszédes miniatűr albummá teszi ezt a könyvet, a melyet azok, akik régebb éltek Kolozsvárt a megújuló ifjuság emlékeivel láthatnak és olvashatnak s minden más olvasó mintegy a városra és múltjára nyíló ablakon nézhet be a szövegen és képeken át a város lelkébe. A 176 oldalon, finoman kiállított, izléses, díszes könyv a Minervánál 160 leírt kapható. (Kns.)

A gerneszezi műkedvelők.

Gerneszezen a magyar kultúra' letéteményese a reform. egyház műemlék templomával és két tanítós felekezeti iskolájával. Vallásos estélyek rendezése, ifjusági egyesületi összejövetelek, dalárda, mind az egyház oltalma alatt állnak. Újabban *Bity Sándor* tanító megszervezte a műkedvelők körét, s legutóbb igen szép anyagi és erkölcsi sikerrel adatta elő „A méltóságos csizmadiák“ c. 3 felvonásos hohózatot az alábbi szereplőkkel: (Felső sor balról jobbra a fényképen). *Tolvaly Ferenc*, *Papp Lajos*, *Veress István*, *Szotyori Anna*. (Alsó sor balról jobbra). *Vajna Mihály*, *Vajna András*, *Gólya Mari*, *Bital Sándor* kántor-tanító, *Papp Mari*, *Kolcsár Lajos*, *Szotyori József*.

MŰVELŐDÉSI MOZGALOM.

Bősháza ünnepélye. Örömmel nepe volt a bősházi református egyházközségnek 1926 aug. 1-én. Ekkor mutathatta be háláját a gondviselő Istennek, hogy 1913 ban templomot építhetett és azt most új haranggal felszerelte. A felavató imát *Kovács*

Zsigmond egyházmegyei főjegyző, beszédet *Kádár Géza* esperes tartotta *Borbély Sándor* számvevő keresztelt. *Béczy Ernő* dési k. tanító művészi orgonajátékával és szóló énekével szerzett nagy lelki élvezetet. Mind e harang, mind e templom létrejöttnek lelkes munkásai a Keizler család tagjai. Dr. *Keizler György* főgondnok és testvérei Dr. *Szedőke* Istvánné *Keizler Mária* és *Keizler*

Róza, kik mindig lelkes támogatói voltak az egyháznak és adja a kegyelem Istene, hogy ezen a téren még sok szépet és nagyot tehessenek. Este műkedvelő előadás volt, melynek előkészítésében és rendezésében Berkó Gyula lelkész neje és Horváthy Elza tanítónő buzgokodtak fáradhatatlanul. Buzgó szereplők: Demeter János, Demeter Teria, Főrís Mari, Péter Miklós, Péter Lajos, Péter Lászlóné, Vicsei Erzsé, Vicsei György, Péter Mihály stb. voltak, kik az igyekezetükkel lehetővé tették, hogy e jelen voltak részéről mindegyik méltó elismerésben részesülhessen.

Az orbaiteleki református egyházközség ünnepe. Az orbaiteleki ref. egyházközség 1926 július hó 4-én megtartott orgona és harangszentelési ünnepélye. Emlékezetes marad 1926. júl. 4-ik napja Orbaitelek egyházközség életében, mert nagy ünnepélyességgel ekkor szentelte fel a hívek önkéntes közadakozásából megújított orgonáját, mely 45.000 lej összegbe került és 585 kg. súlyú 2 db. új harangját, melyeknek 140.000 lej összegű beszerzési ára egy év leforgása alatt önkéntes adakozásokból állítatott elő. Ez a nagy lelki, jótékony adakozás egy kis egyházközség híveitől — jelen viszonyok mellett — a lelkek vallásos buzgóságából eredő megújulást jelent. Az ünnepélyen megható imát mondott Jancsó Lázár pákéli lelkész, felemelő alkalmi beszédet Havadtóty Sándor kovásznai lelkész. Kis János szép szövegére után Mirise Ferenc helybéli lelkész olvasta fel a harang és orgona javára tett nagylelkű adományokat. Bede Irénke nagy hatást keltett a *Harangok szava* című vers elszavalásával. Bajkó György megáldó és felszentelő imája fejezte be a szép ünnepet. A helybéli lelkésznek rendezte szerezetvendégségen 160-an vettek részt. Az ünnepségeket jól sikerült műsoros estély zárta be.

Műsoros estély Sinfalván. A múlt évben megalakult dalárda f. év július 11-én táncal egybekapcsolt műsoros estélyt tartott, a sinfalvi „Harangalap” javára. A dalárda énekei után nagy hatással zene kíséret mellett szavalta el Schultz Albert az Agnes asszony című melodramát, kedvesen szerepelt Asztalos Rózsika a Falusi kis leány Pesten című mozgófilmjében. A színi előadást várakozáson felüli sikerrel játszta meg a dalárda. Az egérfogó 1. felvonásos darabot, melynek szereplői közül kiemelkedtek közvetlenségükkel: Patányi Rózsika, Béres Róza, Baló Eszti,

Asztalos József és Márton Pál. A 72 es Őrház 1. felvonásos vigjátékában pedig az öleletes, humoros és tökéletes mozdulatokkal mind végig derűltségben tartotta a nagyszámú közönséget, amely a vidékről is szívesereglett, Petres Erzsébet kisaszszony, Schultz Albert és Mischian János. Az előadást a dalárda női kara zárta be. Az előadás nemcsak erkölcsi téren, hanem anyagilag is szép sikerrel végződött 3000 lej tiszta haszonnal. A betanításért és az előadás rendezéséért hálás köszönet Petres Ignác kántortanítónak és a dalárda minden egyes tagjának.

MEZŐGAZDASÁG.

Van-e okunk panaszra?

Ha heti piacon vagy országos vásárokon a gazdaközség beszélgetést folytat, az elégedetlenség áradata zudul föl a mai viszonyok ellen. Nem is csoda, ha a gazdák panaszkodnak, mert bőven van okuk rája.

Most, amikor a gazdasági beruházások, munkaeszközök, napszámok, ipari és kereskedelmi cikkek jóval magasabb összegbe kerülnek, mint ezelőtt egy évvel is: a kupa-csek 800 lejes kötésekét ajánlanak a buza métermázsájáért. Egy kis számitás meggyőző arról, hogy a gazda milyen rejtőnösen ráfizet a buza-termelésre.

Lássuk, mi kiadása van egy kataszteri hold megművelésére?

Háromszori szántás . . .	1600 lej
30 szekér trágya értéke és kifuvarozása . . .	2480 "
Vetőmag (1 mm. és 30 kg) . . .	1320 "
Learatási napszám . . .	960 "
Behordási fuvar és napszám . . .	320 "
Cséplésre 6 százalék vám . . .	480 "
Cséplésnél napszamosok díja . . .	250 "
Adó, jégbirt. közmunka . . .	340 "

Összesen : 7670 lej

Ha a gazdának a buzahozama 8 mm. termés, akkor is ráfizet 1270 lejt, de vajjon az erdélyi termés állagát lehet-e ennyire számítani?

De nemcsak a buzánál, hanem egyéb termények értékénél is fentiekhez hasonló ráfizetést állapítunk meg.

Sőt az állattenyésztés terén sem sokkal vigasztalóbb a helyzet. Az anya és növendék állatok részben kihozzák az elfogyasztott takarmány

értékét, de már a gond és fáradtság semmibe vész. A hizlalás meg éppen ráfizetéssel jár, mert az eladásra kész állatra rendszerint nincsen vevő a magas kiviteli vámok miatt és így a további etetés és gondozás rendszerint kárba vész.

Most aztán gondolkozzál meg, te szerencsétlen gazdaközség, hogy miképpen tudod fenntartani magad és családodat? Mert, amint részben számokkal is kimutattam, az évvégi számadásod hiánytalán végződik. A kenyeredet a föld ugyan megtermi, de nekünk is vannak némi igényeink a szerény ruházódáshoz. Nagy szerencsénk, hogy asszonyaink a házi iparban művészek a szükséges alsó és felső ruha egy részét előállítják, ám azt, ami általuk elő nem állítható és a lábbelit, hogyan és mivel szerezzük be? Nem is olyan régen volt, mikor egy métermázsas buza árából egy pár férfi csizmát lehetett venni és két pár zsíros bőrcipőt. Egy véka buza árából lehetett venni 4—5 méter gyolcsot, az árak hasonlóak voltak ehhez az összességű árukeretén. Ma pedig egy kis silány rongyért ezeket kérnek. Hát aztán még hol vannak a gazdasághoz szükséges egy és más anyagok? A tavasz folyamán a lej esése következtében minden áru értékét felemelék, csak a gazdákét nem, a lej visszakarta a rendes értékét, de azért az árucikkek értéke nem szállt vissza. Mi gazdák nem óhajjuk a mi terményeink nagy áremelését, hanem azt óhajjuk, hogy mint régebben volt, a más szakmabeli készítményekkel meg legyen a helyes arány.

Volt idő, mikor a gazdák szívesen vettek kölcsönt ingatlan vételre és gazdasági beruházásokra. Ma szünetel minden hitelünk, mert a gazda jól tudja, hogy a mai kamatok rövid idő alatt dobra juttatják vagyonát.

A liberális földmívelésügyi kormány letörésére sietett a földműves társadalomnak s minket ilyen nyomasztó helyzetbe taszított. A mai kormánynak sietni kellene, hogy ebből minket kirántson, míg nem késő. Ezt pedig csak úgy érheti el, ha lehetővé teszi, hogy a gazdák által termelt felesleges mennyiséget úgy bel-, mint külföldön, a viszonyoknak megfelelő árértékű értékesíthessük. Tessék leállítani a rettenetes kiviteli vámokat!

De támogatására kell sietnie a földműves társadalomnak a hitelnyújtás terén is.

Vegyen a kormány tüzes seprűt

és seperje ki országából a háborúnak még ma is élő vámpirjait a „lánc-kereskedők”-et, hogy az áruk a termelőtől közvetlen a fogyasztó kezébe jussanak.

Sokezer gazda óhajtása az is, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet vezetősége, mivel jóváhagyott alapszabályával rendelkezik, tömörítse egy táborba az erdélyi és Királyhágón túli magyarságot. Mert ideje volna már, hogy a gazdáknak is egy erős szervezetük legyen, hol gazdasági érdekei kifejezésre jussanak. Adott esetekben kapcsolatott kell keresnünk a román és szász gazdasági szervezetekkel, mert mint gazdáknak az érdekelnek egygyek.

Csengjen fülünkbe panaszunk a magyar képviselő és szenátor uraknak, kiket népünk juttatott mandátumhoz. Védjék meg jogos érdekeinket a törvényhozás színe előtt!

A hivatott tényezők siessenek az árban úszó gazdák megmentésére. A vészmadár gazdasági csődöt jósol fejünk fölött, s ez a csőd, az ország gazdasági csődjét is jelentheti.

(Homoródszentpéter.)

Jobb Dénes,
kiszgazda.

Fehér bivaly. Brassóban a napokban a vásáron egy fehér bivalyt mutattak be, mely egy szász kiszgazda tulajdona volt. A ritka állatnak nemcsak a szemkerülete, orra (szutyakja), körme, farkbojja volt fehér, de még a bőre és szarva is. Mint kitűnt, olyan családból származott, hol a szülők is testvérek voltak, tehát már vérfertőzésig menő volt a beltenyésztés. A fehér bivaly sokkal lomhább, betegségre hajlamosabb, fázékonyabb és gyengébb volt, mint a feketeszínűek szoktak lenni. Ki is mustrálták őt és mézárósnak adták el, hogy kipusztuljon. Azért fordítsunk gondot az állat-tenyésztésben mindig arra, hogy rokonvéri állatokat egymással ne párosítsunk.

P I A C

Brassó: Marhahus, levesnek 34—36, marhahus pecsenye 48, sertéshus combja 56, sertéshus karaj 65, zsirszalonna 62—68, zsír 85 tojás drb. 2·80—3, csirke párja 70—130 lej. Élő állatárak kilóra (élősúly kgr.): export ökör 27—28, sertés 38—42, igás ökör drb. 4000—12000, ló drb. 4000—12000, ló luxus 14000—20000 lej. Terményárak nagyban: buza q 850—900, rozs 580—638, árpa, sör 560—600, árpa, takarmány 520—550, zab 500—550, tengeri, szemes 570—590, burgonya 170—

lej. Takarmányárak nagyban per 100 kg.: széna, préselt 120—140, széna, laza 90—120, szalma, laza 40—160, korpa 380—400 lej.

Székelyudvarhely: Marhahus 36, borjúhus 38, sertéshus 46, zsirszalonna 60, zsír 80, tojás drb. 2·60—3, csirke párja 50—90 lej. Élő állatárak kilóra vagy darabszáma: export ökör 16—25000, igás ökör 7—15 ezer, sertés 38—40, ló 4—16000 lej. Terményárak nagyban: buza q 750, rozs 700, árpa 600, tengeri 550—600, burgonya 400 lej. Takarmányárak nagyban per 100 kg.: széna, préselt 150, széna; laza 120, szalma 50, korpa 420 lej. Napszámberék: 60—80 lej kosztal, 100—120 lej koszt nélkül.

IPARI ROVAT.

Falusi iparosok megszervezése. Amint az „Erdélyi Ipar” c. hetilap írja, a szalmári ipartestület lelkes mozgalmat indított a falusi iparosok megszervezése érdekében. A szervezők arra törekednek, hogy a kis községek iparosai járási ipartestületekbe tömörüljenek, ezek meg az ipartestületek Szövetségébe álljanak be. A szervezés egyik legfontosabb eredménye lesz, hogy a falusi kis iparosok is védelmet fognak találni a kontárok egészségtelen versenyé ellen.

Börgyárosok és timárok kongresszusa Temesvárott. A súlyos gazdasági viszonyok, melyek a régebben szép fejlődésnek indult bőr ipa-

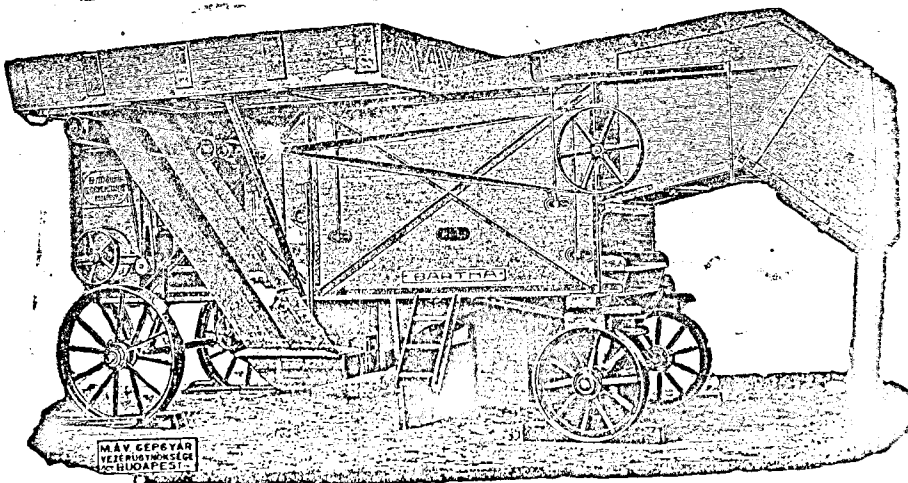
runkat fejlődésében nem csak, hogy megakadályozták, hanem az elpusztítással fenyegetik, arra kényszerítette Románia börgyárosait és timárait, hogy **szeptember 12 én Temesváron kongresszusra** jöjjenek össze, hogy ezen a kongresszuson megbeszéljék a teendő intézkedéseket, melyek alkalmasak lennének a fenyegető veszélyek elhárítására. A kongresszus tárgysorozata a következő: 1. Börgyárosok egyesületének alakuló gyűlése. 2. A nyersbőrök helytelen fejtésének és kezelésének megakadályozása. 3. Bőriparigépek és vegyszerek vámjának redukálása. 4. A magas nyersbőrárak. 5. Bőrráverések létesítése. 6. Bőripari és kereskedelmi bank alapítása. 7. Szakoktatás. 8. Keményáru nehezítése. 9. Egyeséges felületmérés. 10. Vegyvizsgáló intézet felállítása a bőripar részére. Az előkészítő bizottság megtette az intézkedéseket kedvezményes vasúti jegyek megszerzése érdekében. A kongresszussal egyidőben **cserezőanyag** bőripari gépek és vegyszerek áruminta kiállítás lesz.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. aug. 23-án

1 dollár	— —	=	220—240	Lej
1 font sterling		=	1060—1065	,
1 svájci frank		=	40·70—40·90	,
1 francia frank		=	600—6·10	,
1 arany márka		=	50—51	,
1 líra	— —	=	6·70—7·05	,
1 cseh korona		=	6·22—6·26	,
1 dinár	— —	=	3·55—3·65	,
1 osztr. shilling		=	29·60—29·90	,
1 magyar forint		=	30·90—30·95	,

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

==== Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat. ====
Hivánatra Fordson traktorral, petrolium v. nyersolaj lokomobilokkal párosított
BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe

MULATTATÓ

Nincs elég kéz — nincs elég szív. . . .

Akad dolga itt a kéznek,
Csak ki vele kényes ölből.
Megrázkodott, földült rögből
Romok néznek,
Sebek fájnak:
Nincs lombja a dermedt tájnak,
Nincs virága tarolt rétnak —
Csak siró panaszok égnek
Árva ajkon, ájult szivben. . .

Mégse kezdi el senkisémet,
Kis erővel elérhetőt:
Fölcserélni szalmatetőt
Új cseréppel,
Láng, ha marja, az nem ég el,
Sodort gátfat újra verni,
Ledült falat felemelni.

Nincs elég kéz — nincs elég szív,
Lélek, aki nem elégszik
Úgyahoggyal, jóval-rosszal,
Tengő-lengő bús étellel,
Beteg sorssal. . .

Nincs elég szív. . . mert ha volna,
A nagy teltrebuздuláson,
Aki kell hogy mindent lásson,
Jó szándékot és segítsen —
Áldó szemmel mosolyogna
Ránk az Isten. . .

MAEL FERENC.

Péterke kabátja.

Volt egyszer egy kis fiú, Péterkének hívták. Az édesapja szegény munkás ember volt, az édesanyja pedig odahaza főzött, mosott és varrogatott. Bizony nagyon szegények voltak s a kis Péterkének még sohasem teltt uj ruhára. Minden kis ruháját az édesapja levetett ócska ruhájából varrogatta össze az édesanyja, sokszor bizony késő éjszakáig.

Jött a tél. Péterke már iskolába járt s bizony télikabát kellett volna.

— Nincsen reá pénzünk! — mondta szomoruan Péterke édesapja.

— Sose busulj azért édes párom! — vigasztalja a Péterke édesanyja — majd csak kerül itthon valami ócska holmi, amiből varrhatok majd neki jó meleg kabátot.

— Ejnye — felelt az édesapa — van is nekem egy viseltes kabátom, jó meleg szövetsből való, az talán jó is lenne.

— Ugy ám, de az a kabát neked is kellene!

— Meg leszek valahogy nélküle a télen, jövőre

pedig csak megsegít az Isten, hogy vehetünk másikat. Csak az a szegény gyerek meg ne fázzon.

Jól van hát, majd kitisztítom, kifordítom szépen s kibélelem az én jó meleg kendőmmel — hagyta rá az édesanya.

— Ejnye, de, de az a kendő még neked is kellene — szólt édesapa.

— Megleszek valahogy nélküle a télen. Jövőre pedig majd csak megsegít az Isten.

S Péterke édesanyja még aznap előszedte az ócska kabátot. Egy nap megvarrta, egy éjszaka kibélelte, reggelre pedig, hogy felébredt Péterke, már ott is volt előtte a széken a jó meleg kabát.

— Jaj milyen szép kabát! — kiáltott Péterke örömmel. — Nem fogok fájni többé.

— Nem bizony — felelt az édesanyja — s boldogan adta rá Péterkére a jó meleg kabátot. Bucsuzóul megcsókolta s az ajtóból még soká utána nézett, ahogy Péterke a nagy hóban elindult az iskolába.

— Ejnye, milyen jókedvű fiúcska! — gondolta mindenki, aki csak találkozott az utcán Péterkével. Mert Péterke arcáról csak úgy sugárzott az öröm.

A boltos bácsi is éppen az utcára nézett és meglátta Péterkét. A kirakatban szép prémés kabátok voltak s Péterke meg nem állta, hogy el ne mosolyodjon.

— Ejnye Péterke, hát te mit mosolyogsz olyan jókedvűen? — kérdezte tőle a boltos bácsi.

— Csak azon mosolygok — felelte Péterke, — hogy nincsen a bácsinak egy olyan kabátja sem, amelyikért az enyémet elcserélném.

Mosolygott erre a boltos bácsi is.

— Hej pedig én épen arra gondoltam az imént, hogy megszerzem tőled ezt a pompás jó kabátot. Egy ilyenre lenne nekem is szükségem s bármennyi pénzt nem sokallanék érte.

— Meghiszem azt — felelte Péterke, — csakhogynincsen ám pénz, amiért ezt odaadnám, mert ezt az én édesanyám varrta az apám kabátjából és ő is bélelte ki a saját kendőjéből. Azért olyan meleg.

— Derék kis legény vagy Péterke, csak légy is mindig hálás a te jó apádhoz, anyádhoz és becsüld is meg ezt a szép kabátot! — szólt komolyan a bácsi és Péterke büszkén ment tovább az iskolába.

Mind több kis pajtásával találkozott s egyszer csak észrevette Péterke, hogy összesugnak-búgnak a háta mögött.

— Nézzétek csak a Péterke kabátját!

— Vigyázz, mert elveszel ebben a divatos kabátban!

De Péterke csak ment büszkén és boldogan. Tudta, hogy ő róla beszélnek, azaz, hogy az új kabátjáról, de hogy mit, nem hallotta.

— Hátha még tudnák, hogy milyen jó meleg — gondolta magában és boldogan nevette vissza rájuk. Hej dehogy is jutott volna az eszébe, hogy azok ott csufolódnak rajta.

Csak mikor az iskolába lépett s társai hahotázva hámozták ki a kabátjából, állt ott megdöbbenve. Azok meg csúfos nevetések közt adták föl egymásra és úgy sétáltatták körül az osztályon az ő drága szép kabátját.

— Ni, a zsebei lenn vannak a pincében!

— Hahaha, ez bizonyára a legújabb divat!

Szegény Péterkének egyszeriben könnyes lett a szeme. Ime, hát csak csufolódnak rajta. Csufolódnak az ő jó meleg kabátján! És akkor a boltos bácsi sem beszélt komolyan. Csufolódtott ő is. De hát igazán nem szép? Pedig hiszen az édesanyja varrta! . . .

Bejött a tanítóbácsi, de Péterkének bizony most messze járt az esze. Meg is szólította a tanítóbácsi:

— Ej Péterke, mi van ma teveled? Olyan figyelmenlően vagy.

Hazamenet csak úgy fojtogatta a torkát a sok legyűrt keserűség. Csak most vette észre, milyen szép finom kabátjuk van a többieknek. S Péterkének most az eszébe jutott, hogy neki soha, soha nem volt még új ruhája.

Hogy a többiek utól ne érhessék, szaladva ment egész a ruhás boltig. Ott megállott a kirkat előtt. Azok a kabátok voltak ott, mint reggel, mégis mintha most másképp látott volna mindent.

— Jaj, milyen szépek ezek a kabátok! — sohajtotta s könnyel lett tele a szeme — sokkal szebbek, mint az enyém s a fiuknak bizonyosan igazuk is volt, hogy kicsufoltak.

A boltos bácsi éppen az utcára nézett s meglátta, amint Péterke ott szomorkodott a kirkat előtt.

— Ejnye, hát hova lett a reggeli mosolygós Péterke? — kérdezte, miután kilépett az ajtón.

Péterke hangos sírásra fakadott.

— Már tudom, hogy nem szép a kabátom! A bácsi is csufolódott velem, amikor megdicsérte.

— Ejnye, hát ezt ki merde mondani? — kérdezte a bácsi hirtelen komolyra válva.

— A fiuk is kicsufoltak az iskolában!

— Azok a rossz fiuk — felelte a bácsi és megsimogatta a Péterke könnyes arcát. — De mit értenek ők ehhez? Látod, én most is csak azt mondom, amit reggel mondtam. Egész boltomban nincs egyetlen kabát, amely fölérne ezzel a te drága meleg kabátoddal. Ha nem hiszed, cseréld el, én bármelyiket szívesen odaadom érte.

Péterkének fölcilliant a szeme.

— Jaj, ha kaphatnék ilyen szép prémes kabátot helyébe!

Megletti az alku. Péterke kabátja ott maradt a boltban s mire a társai Péterkét utól érték, ő már egy szép új prémes kabátban sétálgatott lassan hazafelé.

— Ejnye, ez már igazán szép kabát! — mondták s Péterke büszkén érezte meg, hogy ez már őszinte dicséret. Ki tudja, tán még irigylik is tőle.

De különösképen Péterke titokban mégis úgy érezte, hiába van szép prém a kabátján, az a másik kabát, az édesanyja varrta, mintha mégis melegebb lett volna.

De odahaza volt ám nagy a csodálkozás a Péterke szép, új kabátja miatt.

— Nem is való ilyesmi egy szegény fiúnak —

szólt az édesapja, miután Péterke elmondotta a kabát történetét.

Megköszönted-e a jó boltos bácsinak? — kérdezte könnyes szemmel az édesanyja, miközben a szép új kabátot leveletette.

Estére azonban lázas lett Péterke, egész éjjel fázott és rosszakat álmódott. Jéggé fagyott rajta az új kabát s ágya körül apját-anyját látta dideregni.

Másnapra orvost hívtak. Orvos és patika sok pénzbe került, Péterke azonban még mindig nem lett jobban. Csak fázott, fázott és dideregett folyton. Miker pedig az édesanyja a szép prémes kabátot a takarója fölé akarta teríteni, iszonyodva tolta el magától.

— Nem, nem akarom többé! — kiáltott Péterke láztól kicserepezett ajakkal, — de hívják el rögtön a jó boltos bácsit, beszédem van vele.

Eljött a boltos bácsi.

— No mi baj, kis fiam? — kérdezte szeretettel.

— Érzem, addig mindig fázni fogok, amíg nem kapom vissza az én régi kabátomat. A bácsinak igazam volt. Vigye hát el ezt a szép prémes kabátot, nem kell.

A bácsi elvitte a prémes kabátot s visszahozta a Péterke kabátját, amit az édesanyja varrt neki az apja kabátjából.

— Édesanyám, jöjjön teritse rám ezt az én drága jó, meleg kabátomat — kiáltott Péterke. Az édesanyja betakarta vele, azután ismét kiment a konyhába.

— Már nem fázom többé. Nincsen még egy ilyen jó meleg kabát a világon.

— Nincsen bizony — felelte jóságos mosollyal a boltos bácsi. — De gondolj azokra is, akik most miattad fagyoskodnak. Ezt a csomagot itt hagyom számukra.

Egy csomagot tett le a Péterke ágyára, azután elment a jó boltos bácsi.

Péterkének könnyes lett a szeme. Bizony csak most jutott eszébe, hogy az édesapjának nincs téli kabátja s az édesanyjának sincs meleg kendője.

Bejött az édesanyja.

— Hát ez itt mitéle csomag?

— Jaj igaz, a boltos bácsi hagyta itt tinektek.

Kibontották. Ugyan hát mi is volt benne? Télikabát a Péterke apjának s egy jó meleg kendő az édesanyjának.

No, volt boldogság, öröm. Most már a szülők sem fáztak többé. Péterke pedig pár nap múlva felfogyottan, boldogan ment megint iskolába és nem hallgatott többé a csufolkodókra.

Szentgyörgyi Czeke Vilma.

Apróságok — Adomák

Mitől függ a gyorsaság?

— Mennyi idő alatt érek el innét a legközelebbi vendéglőbe? — kérdezi egy úr a rendőrtől.

— Az attól függ, hogy milyen szomjas az úr!...

Mikor az asszony igazat ad.

Férj: Megint új ruhát akarsz? Hát nem megmondtam, hogy egy hét múlva megint előállsz valami kívánsággal...

Feleség: No, látod! Nem mondhatod, hogy sohasem akarok neked igazat adni!...

Orvosság.

Cseresnyés gazda panaszkodik a szomszédjának, hogy a réjtét nagyon turjás a vakondok, rengeteg kára van.

— Én tudok egy orvosságot, ha azt alkalmazza, akkor a vakondok nem a kendő réjtét fogják túrni, hanem a másét! — ajánlkozik a szomszéd.

— Ugyan mi volna az az orvosság? — kap rajta a szomszéd.

— Adja el a réjtét s akkor a vakondok a másét fogják túrni!...

A zsindey és szolgabírószág.

A háza tetejét zsindeyetezte egy gazdaember.

— Né, né, — szólította meg őt az arra sétáló szolgabíró — kelmed érti ezt a mesterséget?

— Már hogyné érteném. Ez sem nehezebb mesterség, mint a szolgabírószág. A szolgabíró a paragrafus után igazodik, én meg a lécz után!...

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levelüket ugyanis bélyeges választóborítékkal elátva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kétfős postaköltségre szükséges a 10 Leu.)

R. Érszeg. 1. A kisebbségi magyar felekezetek eddig semmiféle államsegélyt nem élveznek, de a jelenlegi kormány megígérte, hogy a jövő évi költségvetésbe erre a célra bizonyos összeget fölvev. Az őszl, okt. 15. összehívandó parlament fog ebben a kérdésben dönteni. 2. Az anabaptisták valóságos működését az állam nem akadályozza.

Cs. D. Száltelek. Sajnos, hasonló esetek naponként fordulnak elő, a kolozsvári tagozat 1926. aug. 10. válaszmánya foglalkozott e kérdéssel és úgy határozott, hogy a parlament magyar tagjai útján előterjesztést tesz a kormánynak, hogy azokat a kisebbségi lakókat, akiket a felekezeti iskola tartása címen az egyház megadóztatott az állami iskola céljára megállapított járulékok fizetése alól mentesítsék.

V. I. Oszdola. Ha a felek az ítélettel nincsenek megelégedve, jogukban van fellebezni és új szakértők kiküldését kérni. Bármelyik fél maga is kérheti névszerint is a megfelelőnek tartott másik kiküldését, de bizhatja a törvényszék szakértő mérnökeire is. Tekintettel arra, hogy az ilyen helyszíni megállapítás, hivatalos-bizottság kiszállása tetemes költséggel jár, jól meggondolandó, hogy érdemes-e a vitás terület így nagy kiadás megtételére.

M. M. Marghita. A magyar főkonzulátus Amerikában az Egyesült Államokban New York városában 25 Broadway székel, címe Consulat hungary.

Dr. B. S. esp.-plébános urnak. N. S.-né ügyében a legfelsőbb bíróság elutasító határozata után állg tanácsolhatni valamit. Amennyiben ez uton úgy látszik, hogy az elintézését elnézésből a tényleg elő nem fordult késedelemre alapították, azt ajánljuk, hogy N. S.-né forduljon kérelmével a legfelsőbb bíróság elnökéhez és abban remutatva a nyilvánvaló tévedésre, aml a késedelem megállapításában fenn forog. kérje. hogy vétesse az ügyet az illető tanács által revizló alá. Teljesen méltányoljuk elkeseredését és egyelőre a jelzett el megkísérlését ajánljuk. Később esetleg szó lehet arról, hogy a súlyosan tévedő bírák ellen fegyelmi eljárást, sőt bünvádi eljárást kérjen.

7005. sz. előfizető. Az atyának azt a tényleg, hogy ingatlanul egy részét gyermekei közül egynek eladta, megtámadni rend szerinti nem lehet. Ha azonban az eladás szinleges és a szinleges, vagyis az, hogy valójában eladás nem történt, esetleg vételár nem fizettetett, bizonyítandó, az elidegenedést, mint valójában ajándékozást meg lehet támadni azon az alapon, hogy az ajándékozás az u. n. örökösök örökösöknek (közvetlen leszármazottaknak) köteles részre való igényét sérti. Erre nézve az ált. polg. törvénykönyv 101 §-a az irányadó. A megtámadást azonban csak a hagyatéki megnyitásával lehet per útján érvényesíteni, kimondatva, hogy az elajándékozott ingatlan az örökösök (anya) vagyona értékének felét megkérdőjelezi és így a szükségörökösöknek (gyermeknek) kárára van. dr. V. A.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. A. Medgyes, E. Ö. Vuikán, Sz. I. Magyar-nemegye, Sz. L. Csikszentmihály, O. S. Kissolymos, T. Gy. Bölön, Sz. I. Magyardecse, P. M. Bánffyhyunad, M. A. Déva, G. J. Váralmás, Sz. A. Csernátfalva.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

B. K. Érszeg. A vízkárosultak részére küldött 100 L. beérkezett; előfizetése 1926 XII. 31.-ig rendben van. — **K. I. Vajdahunyad.** A küldött 200 L.-t javára írtuk, mely összeggel előfizetése f. évi dec. 31.-ig rendezve van. — **G. I. Fogaras.** Címét kijavítottuk, 180 L.-t javára elkönyveltük. — **J. I. Váraszenes.** A beérkezett 105 L.-el előfizetése 1926. XII. 31.-ig rendezve. — **B. I. Temesillésd** 1926 X. 1.-ig 55 L. szives megküldését kérjük. — **Ref. egyház. Érendred.** Apróhirdetés kedvezményes díja 300 lei.

A „Magyar Nép“-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

Apróhirdetések.

Elköltözés miatt eladó. Igazfalva községben 10 katasztrális hold szántóföld és 500 négyzetlányl gazdaságon beépített belsőség. A lakóház a község főterén 6 szo-

bából, 3 konyhából, 2 élekkamrából, fürdőszobából áll. Egyéb épületek: magtár, istálló, nagyobb kamra, pince s 1 nagy gazdasági szin. (Közvetlen vasútállomás). Ára 550.000 lei. Cím: Kászonyl Gyula, Dumbrava-Igazfalva, Severin-megye. U. p. Faget.

Kézdivásárhelyen a „Pihenő“ beszálló vendéglő, nagy telekkel, jó istállóval, kuglipályával, kerttel együtt eladó. — Érdeklődni lehet dr. K. Kovács István kézdivásárhely ügyvédnél.

Cípészek szaklapja megrendelhető **Babos Károlynál**, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám.

Gazdatiszt 16 évi gyakorlattal, a gazdaság minden ágában jártas nov. 1-ére — esetleg hamarabb — állást keres. Megkereséseket „Megbízható“ jellegre posta Galgó, Szamos megye kér.

Pályázat. Az érendredí ref. egyház pályázatot hirdet az elemi iskolájánál el-távozás folytán megüresedett II. tanítói állásra. Javadmázás az egyház kerület által aláírt módózatok szerint. Az államsegély elnyeréséig a fizetési minimum évi 36.000 lei. Kötelesség a presbiterium által kijelölt osztályok vezetése, dalárda, ifjusági egyesület szervezés, vezetés, lelkésznek egyháztársadalmi munkában segédkezés. Pályázóknál államérvényes diploma s elégséges román nyelv tudás megkívánatik. Tanítónők is pályázhatnak, amennyiben dalárda vezetésre képességgel bírnak. Községünkben orvos, gyógytár, posta, vásár, stb. helyben van s magántanításra is alkalom nyílik. Pályázni kívánók kérvényeiket az érendredí ref. lelkészli hivatalhoz címezzék. Személyes megjelenés előnyt biztosít. Pályázati határidő szept. 1. Érendred 1926. aug. 15. Presbiterium.

Tudja-e Ön, hogy mi a „PORZOL“?

A „PORZOL“ szárazon csávázó szer.

PORZOL -al 5–10 perc alatt 1 holdra való búza vetőmagot pácolhatunk.

PORZOL -pácolás után a magot nem kell szárítani.

PORZOL -al pácolt búzából kevesebbet kell vetni.

PORZOL -al pácolt búza gyorsan kel.

PORZOL -al pácolt búza üszögmentes.

PORZOL -al pácolt vetőmag nagy termés-többletet ad.

Egy kat. holdra elegendő 20 deka PORZOL.

Minden vetőmagot pácoljunk PORZOLLAL

Vezérképviselő: Soc. Com. Anonima a

Agricultorilor—Mezőgazdák

Kereskedelmi Részv. Társ. Arad.

A szervezetből belső uton kiküszöbölve gyógyítható legjobban a köszvény és rheuma

Prof. dr. Péter-féle köszvény- és rheuma-tea

oldja a vízben visszamaradt húgysavas sókat és ilyen módon gyorsan és alaposan minden köszvényes és rheumás fájdalmat végleg megszüntet.

Prof. dr. Péter-féle arterioskleroziis-tea

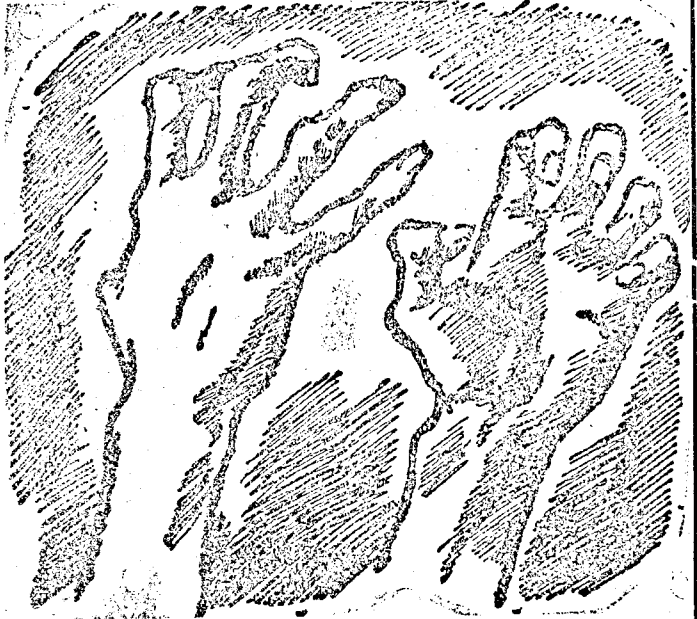
a legjobban bevált és teljesen ártalmatlan szer a vér- edényelmeszesedés megállítására és leküzdésére. Szabályozza a vérnyomást, elősegíti az emésztést, erősíti a szív működést, nyugodt álmot nyújt és tartós egészséget biztosít.

A Prof. dr. Péter-féle gyógyteák tekercs- és dobozcsomagolásban vannak forgalomban. Csak rövidebb szükségletnél vegye a kis tekercsomagolást, hosszabb használatnál, mint előnyösebb, a dobozcsomagolás ajánlatos (3/4-res tartalom, 20%-os ármegetakarítás.)

A Prof. dr. Péter teák valamennyi gyógyszerertárban és drogériában kaphatók. — Ha beszerzése nehézségekre ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz:

Csillag gyógyszerertár Braşov-Brassó, Hosszu-u. 14. sz.

Kérjen ingyen ismertető-könyvecskét. Vezérképviselő: AMPHORA rt. Braşov-Brassó.

A LEGZÍLÉSESEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK.
A „MINERVA“
KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK.
CLUJ-KOLOZSVÁR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint hirdetésél organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270,
félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-ucca 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ-KOLOZSVÁR.

Aranyosgyéresi Ágyagipar Rt.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett horonyolt és hődfarku tetőcserepét, normál és németmértű fall- és kútfőglaját valamint a különböző méretekben készült alapcsöveit.

Cég és Iroda Turda-Torda Telefon 107 sz.

d'Or

ILLATSZERTAR
PIAȚA UNIRII No. 5.
(v. Mátyás király tér.)
CLUJ-KOLOZSVÁR

A kezek, lábak és a hónalj

erős és kellemetlen izzadása ellen

RAPIDOL

izzadság elleni szer azonnal használata kellemes, használata kényelmes

Egy üveg ára 45 — lej.

Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában.

Postán szállítja utánvétellel, díjmentesen.

(1 üveg ára 50 lej, 2 üveg 90 lej,
3 üveg 130 lej.)

Farmax Braşov-Brassó, Postai

Vezérképviselő: Amphora Rt. Braşov-Brassó

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS
A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató